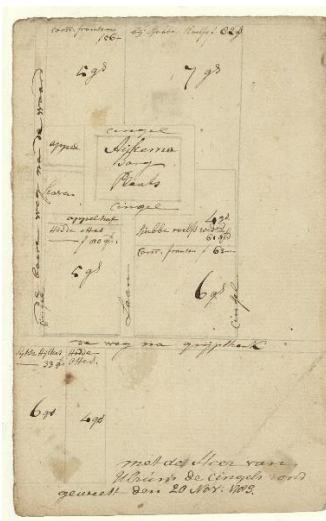

Clant en de Ayckemaborg in Grijskerk

Van rechts naar links de generatie(s) Clant die op de Ayckemaborg heeft/hebben gewoond en hun voorouders.

Egbert Clant		Allart Clant van Menkema	Egbert Clant	Osebrandt Clant	Allard Joost Clant	Lucas Clant	Allard Joest, Jan Remmert en Osebrand Clant x Sybilla Johanna Tamminga en (2) Gesina Orsel van Grovestins	Lucas Jan Clant
Teteke Nittersum		Johanna Wicheringe	Reneke Fraeylema	Josina Manninga	Maria Helena Clant			
Hermanus Clant	Allard Hermanus Clant	Hermannus Clant	Johan Clant	Harmen Jans Clant	Jan Remmert Clant	Geertruida Clant		
Hille Kater	Rudolpha de Mepsche	Lutger Schaffer	Hille Clant	Gertrude Berum	Ulcia Maria Auwesma			
Hermanus Clant	Allard Hermanus Clant	Hermannus Clant	Johan Clant	Lucas Clant van Warffenhuizen	Maria Helena Clant	Lucas Clant	Allard Joest, Jan Remmert en Osebrand Clant x Sybilla Johanna Tamminga en (2) Gesina Orsel van Grovestins	Lucas Jan Clant
				Elisabeth Ehrenreiter	Allard Joost Clant			
Hille Kater	Rudolpha de Mepsche	Lutger Schaffer	Hille Clant	Harmen Jans Clant	Jan Remmert Clant	Geertruida Clant		
				Gertrude Berum	Ulcia Maria Auwesma			

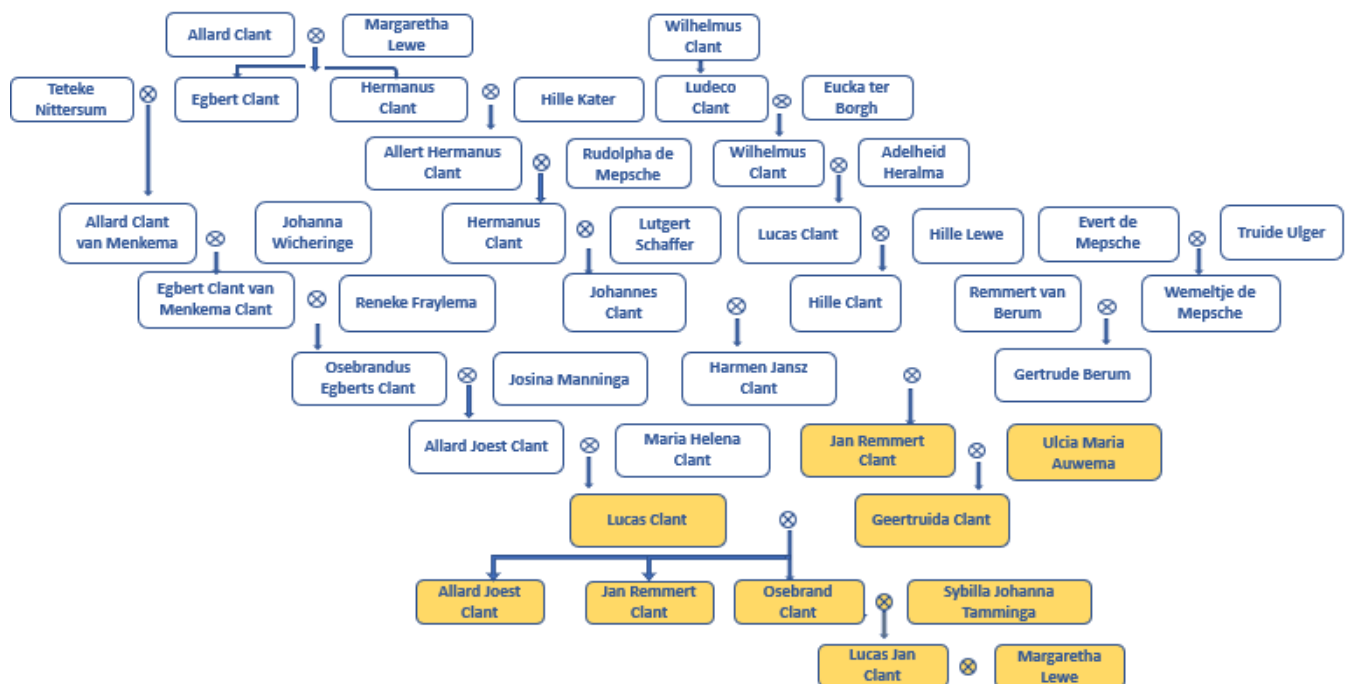
De borg Aykema te Grijpskerk naar een tekening uit 1587 een schetskaart van de borgplaats Aijkemaborg, met de singels en appelhoven en enige bijbehorende percelen. Met vermelding van de grootte en de gebruikers der bijbehorende percelen.

De Aykemaborg was een borg zo'n kilometer ten westen van het Groningse dorp Grijpskerk. bij de aansluiting van de Bosscherweg (vroeger de Boere Weg) op de Friesestraatweg (vroeger Heere(n) Weg). De borg bevond zich op een vierkant, omgracht borgstee van zo'n 90 bij 90 meter en had een oprijlaan naar de Heere Weg van zo'n 250 meter.

In het begin van de 16e eeuw kwamen meerdere Aykema's voor rond Grijpskerk, velen waren hooggeplaatste figuren. De eerste vermelding van een Aykemaheerd (gespeld als Akkuma) dateert echter van 1495, destijds bewoond door Focko Aykema. De familie Aykema was zeer vroeg betrokken bij de Reformatie. Zo liet de weduwe van Luel Aykema de beelden uit de kerk van Grijpskerk weghalen in 1566, waarna de Spanjaarden de Aykemaheerd te Westerdijken vervolgens opgaven als vernietigd. In 1596 werden de eigendommen van Hercke Aykema, zoon van Taco Aykema en Swane Hylema, publiekelijk verkocht. Hierbij hoorde ook de Hylemaheerd te Ruigewaard. Deze Hylemaheerd werd aangeduid als een borg met grachten en bijbehorende rechten. Mogelijk is deze Hylemaheerd dan ook de latere Aykemaborg. Een andere aanwijzing is de vermelding in een aantal klauwboeken van een Hylema- of Aikemaheerd.

Koper was Cornelis Verduntz/Verduin die in 1618 op zijn sterfbed trouwde met Anna Heddema op de Aykemaborg, hier vermeld als de Blauweborg. Hun dochter Maria trouwde in 1630 met Ivo Auwema van Tolbert.

Clant en de Aykemaborg

Jan Remmert Clant

De dochter van Ivo en Maria, Ulcia Maria Auwema, trouwde op 17 februari 1652 in Groningen met Jan Remmert Clant, afkomstig van de Borg te Godlinze. Jan Remmert overleed echter al in 1655 en Ulcia Maria het jaar daarop. Hun dochter Truida (gedoopt op 11 juni 1654 in Grijpskerk) werd opgevoed door Etta Coenders, de tweede vrouw van haar grootvader Ivo Auwema. In de tussentijd werd Aykema bewoond door Michael Wijncken en Rixte van Rensen.

Lucas Clant

Truida werd op 13-jarige leeftijd samen met haar 17-jarige tante Bouwina Auwema geschaakt door Lucas Clant, gedoopt op 21 december 1647 in Groningen (zoon van Allard Joest Clant en Maria Helena Clant) en Willem Allard Clant, gedoopt op 19 november 1641 in A-Kerk in Groningen (zoon van Lucas Clant en Elisabeth Ehrentreiter, de grootouders van schaker Lucas). Ondanks de conflicten die hieruit voortvloeiden, slaagde Lucas Clant er toch in om in 1669 te trouwen met zijn achternicht Truida Clant.

Lucas werd geboren in Warfhuizen en overleed op Ayckema in 1705. Hij was jonker, hoveling en grietman in Grijpskerk, in 1682, 1694, 1699 en 1700 lid van de Generaliteits-Rekenkamer en in 1692 lid van de Staten-Generaal. Daarna was hij in 1697, 1698 en 1705 curator van de Groninger Academie.

Lucas zette zich in voor de komst van een veerdienst tussen Grijpskerk en Groningen, die ook gerealiseerd werd in 1674.

Tijdens het beleg van Groningen in 1672 werd hij wegens de Ommelanden als raad aan luitenant-generaal Rabenhaupt toegevoegd.¹

Carl von Rabenhaupt en het Rampjaar

¹ Zie ook Clant en de Aykemaborg.

Carel Rabenhaupt of Karel Robmhap ze Suché (Bohemen, 6 januari 1602 - Coevorden, 12 augustus 1675) was baron van Suchá, erfheer in Lichnice en Třemošnice, heer van Crumbach. Deze familie behoorde tot de Moravische Broederschap, een stroming die bestond uit volgelingen van Jan Hus en Jan Amos Comenius die in 1620 uit Bohemen werden verdreven.

Rabenhaupt diende onder Peter Ernst II van Mansfeld in de Zeven Provinciën, waar hij zich in 1627, tijdens het Beleg van Grol, als luitenant verdienstelijk maakte. Daarna was hij in dienst van de Landgraaf van Willem V van Hessen-Kassel. In 1641 werd hij gouverneur van Kalkar.

Voorafgaande aan het rampjaar 1672 werd hij voor 4.000 rijksdaalders als legercommandant ingehuurd door de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden om de stad Groningen te verdedigen. Op 7 maart 1671 trad hij als kolonel in dienst van het Staatse leger en kreeg bevel over een regiment dat zijn naam voerde. Op 31 maart 1672 werd hij bevorderd tot luitenant-generaal.

Hij hielp de Groningers tijdens het verzet tegen Christoph Bernhard von Galen tijdens het beleg van Groningen in 1672. Nadat zijn troepen op 30 december 1672 binnen een uur Coevorden hadden ontzet, met behulp van een kaart gemaakt door de plaatselijke schoolmeester Mijndert van der Thijnen en een biezen brugconstructie over het bevroren water van de stadsgracht, werd hij op 4 januari 1673 benoemd tot burgemeester van Groningen, drost van Drenthe en gouverneur van Coevorden.

Rabenhaupt vergat de Ommerschans in te nemen en moest in oktober 1673 opnieuw strijd leveren tegen Bommen Berend, die Coevorden onder water had gezet.[2] De Munsterse troepen werden in april 1674 teruggedreven tot Nordhorn en Neuenhaus in het Graafschap Bentheim.

Zijn laatste actie als militair was in 1674 bij Grave, dat door de Franse troepen werd bezet gehouden. Rabenhaupt overleed op 12 augustus 1675 in Coevorden en werd op 3 september 1675 in de kerk aldaar begraven.

Lucas en Truida Clant zijn beiden overleden voor 1706. Van hun 18 kinderen waren er toen nog 6 in leven.

Allard Joest en Jan Remmert Clant

De oudste zoon Allard Joest kwam in het bezit van Aykema. Hij overleed echter ongehuwd in 1722. Daarmee kwam de borg in het bezit van zijn jongere broer Jan Remmert die eveneens ongehuwd stierf in 1726.

Osebrand Clant

De borg verviel toen aan de jongste broer Osebrand, majoor bij het regiment infanterie, overleden in 1736. Hij trouwde met Sybilla Johanna Tamminga, gedoopt op 17 maart 1678 in Uithuizermeeden, dochter van Johan Tamminga en Sybilla de Sanderen. Samen hadden zij twee kinderen. Hun dochter Sibilla Plantina Plant trouwde in 1746 met Petrus Geertsema op Aykema. (huwelijkscontract 27 mei 1746). Osebrand trouwde (2) op 13 februari 1723 in Groningen met Gesina Orsel van Grovestins, gedoopt op 2 september 1677 in Wommels, overleden op 24 juni 1742, dochter van Edzard van Grovestins en Ursel van Burmania.

Lucas Jan Clant

Zoon Lucas Jan , gedoopt op 5 januari 1713 in Groningen, begraven op 11 september 1760, erfde de borg. Hij werd in 1748 lid van de Generaliteitsrekenkamer, maar bleef na zijn aftreden in Den Haag. In 1752 werd hij onder curatele gesteld omwille van zijn geestelijke gezondheid. Hij stierf als vrijgezel.

Het vervolg

In 1755 werd Aykema gerechtelijk verkocht door de crediteuren van Lucas Jan. De borg met bijbehorende rechten en 38 grazen land werd gekocht door Willem baron von Inn- und Kniphausen, heer van Nienoord. Hij bood de borg meermaals te huur aan, het is onbekend of dit succesvol was.

Aykema werd gesloopt in 1768, het hout van de omringende bomen bracht hierbij meer geld op dan het vrijgekomen materiaal van de borg. Het schathuis en de schuur werden op afbraak verkocht in 1771.²

² <https://nl.wikipedia.org/wiki/Aykemaborg>